

Mladá Vožice | Detail mlýnu

Identifikační údaje

Adresa	Mladá Vožice Radvanov - 391 43
Okres	Tábor
Katalogové číslo	P 182
Katastrální území	Mladá Vožice
GPS	49° 30' 44.6" 14° 49' 46.9"
Mapová značka	Holandský / Ruiny objektu, zbytky stěn
Poloha vůči obci	300 m S od obce
Číslo kulturní památky -	
Přístupnost	Volně přístupný
Rok stavby	před 1840
Rok zániku	

Stručný popis

Z mohutného mlýna holandského typu postaveného na vrcholu kopce Větrák dnes zůstalo jen obvodové zdívo do výšky šesti metrů zarostlé hluboko v lese. Vnější průměr mlýna je 8,7 m a tloušťka zdi u paty jeden metr. Směrem nahoru se tloušťka zmenšuje dvěma římsami o 12 cm na vnější straně a to vždy po dvou metrech výšky. Na stavbu byl použit lomový kamen a cihly na klenby a ostění.

O počátku větrného mlýna nejsou žádné písemné ani kartografické zprávy. Podle ústního podání pracoval do poloviny 19.stol. a sloužil také na lisování řepky olejné. V sedmdesátých letech minulého století pracovníci památková péče uvažovali o zařazení objektu mezi chráněné. Nestalo se tak, a proto se zbytky zdíva zarostlé uprostřed hustého smrkového lesa postupně rozpadají.

Pokorný:

Ze zděného větrného mlýna v Radvanově zachovaly se trosky na pozemkové parcele č. 382/1 (308). Toto místo leží asi 350m na SSZ od středu Radvanova (309). Místo se nazývá dosud Větrák.

O počátcích větrného mlýna není v Radvanově písemných zpráv. Podle ústního podání byl mlýn v činnosti asi do poloviny 19. století (310), avšak Katastrální oceňovací elaborát z té doby mlýn neuvádí. Pozemek náleží dnes Čs. státním lesům (311). Podle sdělení Státní památkové správy bude objekt po prohlídce navržen k chránění, neboť zděná konstrukce mlýna je důkladná (312). Zřícenina větrného mlýna je asi 602m n. m.(313).

(308) GÚ - ČSAV, VM - Č, čj. 126/58, sdělení OÚGK - OMS ve Voticích z 3.4. 1958. Zpráva rady MNV v Radvanově uvádí, že zbytky větrného mlýna jsou na pozemkové parcele č. 385. Podle katastrální mapy byla pozemková parcela č. 382 roku 1830 rolí a sousední, malá pozemková parcela č. 385, pustinou. Stejnou situaci zobrazuje i katastrální mapa z r. 1908 (GÚ - ÚAGK, SK, OM, i.č. 6410, 1908). Na obou mapách je na pozemkové parcele č. 385 vyznačen výškový bod, ale nikoli zbytky stavby větrného mlýna.

(309) GÚ - ÚAGK, SK, OM, katastrální mapa i.č. 6410, Radvanov, 1840 (stav r. 1830). Za upozornění na lokalitu a obsažnou zprávu děkujeme Bohumilu Kleandrovi, konservátoru z Mladé Vožice.

(310) Zpráva rady MNV v Radvanově ze 7.4. 1958 GÚ - ČSAV, VM - Č, čj. 135/58 uvádí sdělení starého pamětníka Františka Mrázka, že mlýn byl naposledy v chodu asi před 110 lety. Podle B. Kleandra (GÚ - ČSAV, VM - Č, sdělení MNV v Mladé Vožici - Krchovo městské museum - z 8.10. 1956) prý mlynář v sousední obci Horní Kouty podplatil stárka větrného mlýna, aby se přičinil o jeho zastavení. Potom si z větráku koupil mlecí kameny, které se mu osvědčily na dlouhá desetiletí.

(311) Sdělení rady MNV v Radvanově ze 7.4. 1958. Srovnej i sdělení téhož MNV ze 4.8. 1970 (Novotný) (GÚ - ČSAV, VM - Č).

(312) GÚ - ČSAV, VM - Č, sdělení SPS z 30.3. 1957, č. 4379/1957.

(313) Státní mapa 1:5000 - odvozená, list Pacov 8-5, 1954.

Historie

Architektura

Stará osada
Typ
Dominantní stavební konstrukce
Historické prvky

Zlín
Horní
Základ - kamenná
Estetika
• Kamenné prvky

- rúha, stany, najmäť, mnoho klenob zrkazých,
- chrbtí dvere – vnútri proti sebe otvára cca 200 kg, klenby a ozdobí z chrbtí
- vnútri priemer 6,7 m, stĺbový materiál, krížová žliabka,
- klenba otvára, cca 100 kg, vnútri stĺpcy, vnútri 2x cca 120 cm odsadky, prví sa vyší 2 m nad zem,
- celková výška cca 6 m, obrubujú z venku,

Zaujímavé je vrstva z chrbtí cca v 2 m, pak dať!

Tlačný archív 162014

STAVĚRNÍ PLÁN VĚTRNÉHO MLÝNA U RADVANOVA NA MLADOVOŽICKU

Daniel Kovář

Jiní Češi, jak mámo, opývali dostanem tekoucí vod v podobě tek, říkad a potok. Voda tedy poskytovala od středověku základní hmotu silu pro mlýny, kurny, stopy a další podobná technická zařízení. Mnohem vzácněji byl využitím dravý výmarný rábní přívodní energie, což vie. V letech 2010–2011 usilovali Jiří Fiedlák a Prácheňského muzea v Písku a autor tohoto příspěvku poruchový průzkum mlýna, kde z historických záznamů došlo na existenci větrného mlýna, což podle rybníckých poručků předtím vje postých devět lokalit. Výsledkem se stalo zjištění, že «větrník» vznikla boce stopy v Klíněm na Mléčkově se podařilo zachytit nevytvarované řídky základů, a tak včetně jednom výmarnem panáčkou tohoto druhu v přehledném provedení zleťní zřizování mlýna na vrchu nad Radvanovem, 2,5 kilometru jižovýchodně od Mladé Vošice.¹⁾ Po otáčení stránku byl samotí ugotovení na jeden zajímavý archívni dokument, který se týká právě radvanovského větrného mlýna, a sice starší plán z roku 1855.²⁾ Tento ujedlněí doklad je předmětem následujícího příspěvku.

V polovině 19. století byla majetkou zámku a velkostatek Radvanova paní Anna Vamberec, manželka pražského měřítka Jana Vamberec, k hospodářskému zřízení sice patří vodní mlýn vjevo Nivy, avšak například se mlýna nemají přístroj rozhodla zříditi ještě dříve mlýn, přibližný aliu vjevo. Vysoká bočí návěší nad postupy vjevoze se pro stavby díel velmi dobře hodila, neboť přibližně větrnou osudních křepků a k vrcholu mohli volně vá vjevo ze všech směrů. Na objektívku Vamberec vypracoval zavedení plánu stávký na jule 1855 skonservý stavby mlýna Antonín Mláček a dne 22. května 1855 byl schválen úběrným okružením hejmanství. (Jak se postují tekoucí, k molitaci mlýny v síle podobě tekoucí.) Výšera je proveden na jedním archu papíru, opatřen pečeti hospodářského ředitelství stávký Radvanova

1) KOVÁŘ, Daniel – FIEDLÁK, Jiří. Historicko-geografický průzkum mlýnských staveb mlýna v janské Čechách. Vjevo, nč. 48, 2011, s. 207–221.
 2) Símě stávký archív v Tršíně, Archiv mlýna radvanovského přístroj. Za opomněnání na plá, takže stávký jako mlýna a postující replikaci stávký postí bočtího úběrného okružení, kátraje mlýna Tršíně, mlýna ředitelství Radvanova, mlýny a jednatelské přístroj. Síměto úběrného okružení v Tršíně, obsahuje pozem parovozníka újední a postíka 19. mlýna.

108
 109
 110
 111
 112
 113
 114
 115
 116
 117
 118
 119
 120
 121
 122
 123
 124
 125
 126
 127
 128
 129
 130
 131
 132
 133
 134
 135
 136
 137
 138
 139
 140
 141
 142
 143
 144
 145
 146
 147
 148
 149
 150
 151
 152
 153
 154
 155
 156
 157
 158
 159
 160
 161
 162
 163
 164
 165
 166
 167
 168
 169
 170
 171
 172
 173
 174
 175
 176
 177
 178
 179
 180
 181
 182
 183
 184
 185
 186
 187
 188
 189
 190
 191
 192
 193
 194
 195
 196
 197
 198
 199
 200

11. Kámen – detail chýby se středem chýby v domozvratě základku v přístroj větrného mlýna. Síměto, autor: Kovář 2010.

Technologické vybavení

- Zcela bez technologie aj.

Popis technologického vybavení

Technologické vybavení

Stopy po neexistující mlýnské technologii

Doplňkový provoz

Doplňkový provoz - popis

Historické prvky

Parametry

Literatura a pramenyZajímavostiOstatníPodle ústní informace z roku 1956 od obyvatele Mladé Vožice B. Kleandera lze usuzovat, že se již v době fungování mlýna objevoval "špinavý konkurenční boj" Mlynář ze sousední obce Horní Kouty údajně podplatil stárka větráku, aby se přičinil o jeho zastavení. Potom si z větráku koupil mlecí kameny, které mu sloužily ještě

mnoho desetiletí.FotogalerieZákladní obrázky

Současné fotografie - interiér - detaily

stavebních prvků

Historické fotografie a pohlednice

